

Účetní: Státní správa v digitalizaci značně pokulhává



foto Pixabay

**KOMORA
CERTIFIKOVANÝCH
ÚČETNÍCH**

Zatímco někteří účetní digitalizaci vítají, pro jiné je strašákem, se kterým se, pokud to není bezpodmínečně nutné, neradi setkávají. Tato nedůvěra je znát také v komunikaci se státní správou. Z průzkumu, který si nechala vypracovat

Komora certifikovaných účetních (KCÚ), vyplývá, že při podání elektronických dokumentů vůči orgánům veřejné správy používá 47 % účetních datovou schránku, 12 % portály veřejné správy a 41 % kombinaci výše uvedených.

I kdyby nedůvěra účetních k digitalizaci pramenila z obavy o ztrátu dat nebo zneužití, mít vše plně digitalizované není úplně jednoduché. Nikoliv kvůli nedostatečným softwaro-

vým řešením, ochraně dat nebo nejasnému znění zákona o elektronické evidenci účetnictví, ale také kvůli samotné státní správě. Přestože úřady v některých případech striktně vy-

žadují elektronický přístup, jeho funkčnost značně pokulhává. Průzkum ukázal, že hlavní problémy digitální komunikace se státní správou mají kořeny v jeho těžkopádnosti a složitosti. Systém je pomalý a neefektivní, protože chybí i takové triviality, jako je například propojenost mezi úřady nebo možnost stáhnout již jednou odeslaná data třeba ve formátu PDF. Skutečnost, že jednotlivé registry nejsou propojené, vede k přebíhání z jedné kanceláře (úřadu) do druhé s vytištěnými formuláři v ruce. Zrychlení komunikace ze strany státní správy a možnost komunikovat jedním „kanálem“ je tak požadavkem nejen účetních. Významný problém však účetní spatřují v chybějících legislativních úpravách.

„Digitální komunikace se státní správou je pro účetní náročná, protože se ní, na rozdíl od většiny lidí, pracuji v zásadě denně. Příkladem je Daňová informační schránka (DIS), jejíž použití je v tuhle chvíli spíš matoucí. Koncem roku by snad mělo dojít k novelizaci související legislativy. Je totiž předložen návrh zákona, kterým se mění daňový řád a dotýká se též DIS. V tomto ohledu Komora podporuje rozšiřování elektronizace správy daní, stejně tak zavedení a spuštění projektu Moje daně,“ řekl Libor Vašek, předseda Komory certifikovaných účetních.

Přes zmíněné nedostatky většina účetních uznává, že digitalizace státní správy je přínosná, nutná, důležitá a šetří čas, ale zároveň po-

chybuje o realitě dříve avizovaného efektu, tedy o snižování stavu zaměstnanců ve státní správě. Například datové schránky účetní v průzkumu vesměs chválili, ale přesto je třeba stále co vylepšovat.

Realita ukazuje, že i kdyby účetní využívali nejmodernější technologie a byli plně digitalizováni, pravděpodobně by naráželi na chybějící legislativní úpravu. Státní správa, která paradoxně digitalizaci žádá, ji sama podporuje jen minimálně. Nedořešené zákony tak „drží“ účetní spíše u zažitých postupů, protože v případě kontroly by elektronicky podané doklady mohly být nedohledatelné. Klasický příklad, se kterým se účetní v souvislosti s digitalizací potýkají, začíná už u samotné otázky: „Co je originál dokladu (faktury), který účetní obdrží jako přílohu ve formátu PDF e-mailem?“ V praxi odpoví až 80 % účetních, že vytištěné PDF, což je špatně. Tyto a podobné, naprosto běžné „novinky“, nejsou nijak legislativně řešeny. Diskuze nad připravovaným zákonem o účetnictví probíhá a jejím cílem je tak nejen specifikovat rozsah poskytování účetních informací ve vztahu k finanční správě a jiným státním organizacím, ale zároveň zjednodušit administrativní zátěž podnikatelů a státu, a tím i zefektivnit celkovou komunikaci. Aby však účetní práce mohla být plně digitalizována, musí dojít i k patřičnému digitálnímu vzdělávání pracovníků úřadů. Bez toho je totiž jakákoliv efektivní spolupráce v 21. století nerealizovatelná. (tz)

Stačí se jen dívat a přemýšlet

dokončení ze strany 1

I my vydáváme tištěný a elektronický zpravodaj, vedeme blog, informační web, už jsem zmínil přípravu interaktivní mapy. Naše komunikace míří několika směry: jednak na naše členy, dále na odbornou a politickou veřejnost, kterou seznamujeme se svými úspěchy, obsahem práce a problémy, a v neposlední řadě na širokou veřejnost, kterou seznamujeme se svou činností a snažíme se popularizovat aplikovaný výzkum jako celek a jeho dopady do společnosti a každodenního života.

Aplikovaný výzkum a soukromé firmy – jakou sílu pro českou ekonomiku to představuje?

Právě aplikovaný výzkum a vývoj je hybným motorem ekonomiky a dalšího rozvoje konkurenceschopnosti firem prostřednictvím inovací. Pokud bychom firmám nedodávali vhodné podmínky pro inovace na základě aplikačních výsledků, firmy by tyto výsledky musely kupovat v zahraničí a z republiky by se zcela vytratilo know-how potřebné pro znalostní základnu.

Snažíme se kultivovat výzkumné prostředí a zavádět do něho businessový pohled, na druhou stranu přesvědčujeme firmy o nutnosti podpory českého výzkumu, kdy nemohou chtít jen řešení okamžitých problémů, ale měly by si připravit dlouhodobější plány strategického rozvoje a do nich zapojit potřebné know-how výzkumných organizací všech typů (včetně univerzitních a akademických).

Pro představu – naše výzkumné organizace dostávají od českého státu přímou podporu na rozvoj jejich aktivit přibližně 500 milionů Kč ročně, ale poskytnou firmám služby za více než jednu miliardu korun, tedy dvakrát více. Toto je jasný ukazatel potřebnosti našich výzkumných organizací a ukazatel kvalitní spolupráce s aplikačním sektorem.

Stále dokola slyšíme, že poznatky vědy a výzkumu se do praxe dostávají pomalu, že spolupráce vědců s firmami není dokonalá, že nás svět předbíhá v podávání patentů, že školy nevyučují tak, jak se mění potřeby společnosti. Jaká je skutečnost? Změnilo se něco? Souhlasíte s takto směřovanou diskuzí?

Už v předchozí odpovědi jsem uvedl podstatná čísla za AVO v oblasti spolupráce našich výzkumných organizací a inovačních firem. Pro nás je to otázka přežití, bez aplikací našich výsledků bychom byli zbyteční. Souhlasím i se směřovanou diskuzí na toto téma a už několikrát jsme nabídli moderaci této debaty, protože naše výzkumné organizace velice dobře znají požadavky aplikačního sektoru (aplikace nemusí být jen ve firmách, i ve veřejném nebo neziskovém sektoru) i možnosti a problémy výzkumných organizací. K této spolupráci však musí být chuť na všech stranách a já dnes moc chuti naslouchat druhé straně a pomoci postupně odstraňovat skutečné bariéry této spolupráce nevidím. Je pravdou, že do tzv. „základního výzkumu“ dnes v ČR jde podstatně větší objem financí než do výzkumu aplikovaného, zatímco ve vyspělých světových ekonomikách je tento poměr opačný.

A co dělá asociace pro to, aby se alespoň část tohoto pohledu obrátila?

Stojí nás to spoustu sil a času. V minulosti se podařilo zanést mezi hodnotící parametry výzkumných organizací i míru spolupráce s firmami (objem smluvního výzkumu), podíleli jsme se na vytvoření Metodiky hodnocení 17+, společně s Akademií věd jsme sepsali Metodiku identifikace hospodářských a nehopodářských činností výzkumných organizací (jejíž zavedení ale úspěšně více než rok blokuje vysoké školy), snažíme se propojovat naše VO s konkrétními požadavky firem a vytvoření funkčních konsorcií na řešení problémů. Naši odborníci přednášejí na vysokých školách a seznamují studenty i s pohledem z praxe. Snažíme se kultivovat výzkumné prostředí a zavádět do něho businessový pohled, na druhou stranu



presvědčujeme firmy o nutnosti podpory českého výzkumu, kdy nemohou chtít jen řešení okamžitých problémů, ale měly by si připravit dlouhodobější plány strategického rozvoje a do nich zapojit potřebné know-how výzkumných organizací všech typů (včetně univerzitních a akademických).

Kde a jak se můžeme seznámit s tím, co vývoj v soukromých firmách v České republice dokázal? Jaké výrobky, postupy, technologie slouží třeba běžnému spotřebiteli, lékařům, šlechtitelům, automobilovému či potravinářskému průmyslu?

Seznámit se můžete všude kolem sebe, stačí se jen dívat a přemýšlet. Základním problémem aplikovaného výzkumu je ochrana jeho výsledků a know-how při jejich zavádění do praxe. Podívejte se na automobily konce 90. let minulého století, kdy vrcholem byla Škoda Favorit (což vůbec nebylo špatné auto) a srovnajte ji se současnou Octavií (zcela jiný motor, elektronika, materiály karoserie, bezpečnostní prvky atd.). To vše je důsledkem zavedení výsledků VaV do

praxe. Totéž je v oblasti energetiky (namátkou výroba energie, přenos – chytré sítě, skladování energie), zemědělství (nové odrůdy, boj se suchem), lékařství (nové léčebné postupy, léky, přístroje, operační možnosti, biokompatibilní materiály).

Z technologií zmíním přípravu nanomateriálů, robotizaci a řízení procesů, 3D tisk a aditivní technologie vůbec. Dalo by se toho vyjmenovat spoustu a na řadě věcí se podílejí čeští výzkumníci. Mohu zmínit třeba nové odrůdy mnohých zemědělských plodin vyšlechtěné u nás, zvládnutý chov českého čmeláka nebo nové typy kovových slitin třeba i s nanostrukturou, 3D textilní tkaninu nebo speciální stavební hmoty. Na toto téma by se dalo psát nebo vyprávět velmi dlouho. Řada věcí je uvedena na webových stránkách našich organizací, kam se dostanete přes web AVO, problémem je, že celá řada špičkových výsledků je řešena v utajeném režimu, protože budoucí výrobce nebo uživatel si nepřeje zveřejňovat tyto informace vzhledem ke konkurenční výhodě, kterou zavedení těchto inovací pro něj znamená.

ptala se Eva Brixi